

Minister Energii

BM-WPR.0510.134.2026.KK

Warszawa, 2026-05-26

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w nawiązaniu do interpelacji posła Roberta Warwasa oraz grupy postów o numerze 16243 w sprawie konieczności wprowadzenia systemowych rozwiązań wspierających firmy z branży okołogórnicznej w związku z wygaszaniem górnictwa węgla kamiennego, poniżej przedstawiam odpowiedź przygotowana w porozumieniu z Ministrem Finansów i Gospodarki (MRiT) oraz Ministrem Funduszy i Polityki Regionalnej.

W Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej (dalej: MFiPR) przygotowano projekt średniookresowej strategii rozwoju kraju („Strategia Rozwoju Polski do 2035 r.” – dalej: SRP2035). Dokument został przedłożony pod obrady Rady Ministrów. Strategia wyznaczy priorytety rozwojowe oraz kluczowe inwestycyjno-gospodarcze interwencje państwa, które będą realizowane w taki sposób, by osiągnąć założone cele rozwojowe. Wśród kierunków działań wyszczególniono m.in. przeprowadzenie sprawiedliwej transformacji. SRP2035 identyfikuje Obszary Strategicznej Interwencji (dalej: OSI), tj. obszary kraju, do których zostanie skierowana szczególna interwencja państwa w związku z występującymi tam barierami lub potencjałami rozwojowymi.

Zagadnienia związane z transformacją sektora górnictwa węgla kamiennego oraz jej wpływu na przedsiębiorstwa branży okołogórnicznej są także przedmiotem analiz prowadzonych przez Fundusz Transformacji Województwa Śląskiego S.A. (dalej: FTWŚ S.A.).

W perspektywie finansowej Funduszy Europejskich na lata 2028-2034 działania związane ze sprawiedliwą transformacją, w tym działania społeczne, zostają utrzymane i wpisane, w nowej formule, w cele nowego systemu finansowania Unii Europejskiej. Sprawiedliwa transformacja została wskazana w celach ogólnych i szczegółowych nowego Europejskiego Funduszu Spójności Gospodarczej, Społecznej i Terytorialnej, Rolnictwa i Obszarów Wiejskich, Rybołówstwa i Gospodarki Morskiej, Dobrobytu i Bezpieczeństwa na lata 2028-2034. Priorytetem dla procesu transformacji energetycznej wciąż pozostaje wspieranie wytwarzania i rozwoju infrastruktury czystej energii. Ważnym obszarem jest także promowanie efektywności energetycznej i działań na rzecz dekarbonizacji. Istotne znaczenie mają ponadto technologie magazynowania energii oraz rozwój inteligentnych systemów energetycznych. Wsparcie obejmuje również modernizację krajowych sieci przesyłowych i dystrybucyjnych, z uwzględnieniem sieci transeuropejskich. Jednym z kluczowych kierunków pozostaje także promowanie gospodarki o obiegu zamkniętym.

Jednocześnie, zachowując ww. cele transformacyjne, jednym z rodzajów interwencji towarzyszących tym procesom są działania pozwalające łagodzić ich skutki na obszarach najsilniej je odczuwających w aspekcie gospodarczym, środowiskowym i społecznym.

Podstawą dla zaplanowania i wdrożenia nowego Funduszu w poszczególnych państwach członkowskich będą Plany Partnerstwa Krajowego i Regionalnego (PPKR), które będą zawierały inwestycje, a także reformy, w tym te niezbędne do kontynuowania procesu sprawiedliwej transformacji. Obecnie trwają prace nad przygotowaniem założeń, które będą podstawą do stworzenia docelowego dokumentu.

Ponadto ustawa z dnia 13 stycznia 2023 r. o Funduszu Transformacji Województwa Śląskiego Spółce Akcyjnej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1386 i poz. 1473) przewiduje m.in. możliwość opracowywania dedykowanych mechanizmów wsparcia.

W funkcjonującym obecnie systemie wdrażania Funduszy Europejskich znajdują się działania skierowane do przedsiębiorców, z których część może zostać wykorzystana przez przedsiębiorców z branży górniczej i okołogórniczej do dywersyfikacji działalności lub poszerzenia kręgu odbiorców ich produktów.

Na poziomie regionalnym w ramach programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 (dalej: FESL) należy wskazać przede wszystkim na 2 działania współfinansowane ze środków Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (dalej: FST) dedykowane dla przedsiębiorców, w tym z branży okołogórniczej tj.:

1. Działanie FESL.10.03 Wsparcie MŚP na rzecz transformacji – wsparcie oferowane jest dla przedsiębiorstw z sektora MŚP na zasadniczą zmianę procesu produkcji, dywersyfikację działalności, zwiększenie zdolności produkcyjnej i utworzenie nowego zakładu.
2. Działanie FESL.10.04 Wsparcie dużych przedsiębiorstw na rzecz transformacji – pomoc jest skierowana do przedsiębiorstw spoza sektora MŚP, na inwestycje produkcyjne mające na celu utrzymanie oraz zwiększenie miejsc pracy i dywersyfikację działalności uzależnionej od sektora górnictwa węgla kamiennego i energetyki konwencjonalnej oraz działalności okołogórniczej polegającej na:
 - ☐ dostarczaniu produktów oraz usług dla sektora górniczego (w tym m.in. produkcja maszyn i urządzeń górniczych, specjalistycznych materiałów, usługi napraw i konserwacji urządzeń górniczych, dostawy wyrobów gumowych i tworzyw sztucznych) i usługi wspomagające górnictwo;
 - ☐ działalności usługowej lub handlowej w bezpośredniej bliskości od aktywnie funkcjonujących na dzień złożenia wniosku kopalń i zakładów górniczych;
 - ☐ działalności w sektorze metalowym bądź wytwórczej energii elektrycznej lub ciepła w oparciu o dostawy węgla.

Szczegóły dotyczące naborów i warunków aplikowania znajdują się na stronie <https://funduszeue.slaskie.pl/>.

Fundusze Europejskie wspierają również zadania związane ze zmianą kwalifikacji zawodowych oraz rodzaju zatrudnienia. W Programie Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (dalej: FERS) zarządzanym przez MFIPR w ramach działania 04.01 udzielane są pożyczki na założenie własnej działalności gospodarczej. Mogą z nich korzystać nie tylko osoby pozostające bez pracy, ale też osoby pracujące, planujące założenie własnej działalności gospodarczej, czy studenci ostatnich lat studiów. Wsparcie to realizowane jest w ramach rządowego programu „Wsparcie w starcie”, doinwestowanego środkami Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (dalej: EFS+). Było to jedno z pierwszych działań uruchomionych w FERS i na ten cel do 2029 r. przeznaczone zostanie 674 mln zł.

W ramach programu regionalnego FESL niektóre działania (np. outplacement) dla osób związanych z górnictwem i branżą okołogórnictwem realizowane są co do zasady w ramach FST, a dla pozostałych osób – ze środków EFS+. Ze środków FST przewidziano szereg działań adresowanych do osób pracujących lub zamieszkałych wyłącznie na terenie jednego z 7 podregionów górniczych województwa śląskiego (podregiony: katowicki, sosnowiecki, tyski, bytomski, gliwicki, rybnicki oraz bielski):

1. Działanie FESL.10.17 Kształcenie osób dorosłych FST – kompleksowe wsparcie osób dorosłych, które z własnej inicjatywy planują podnieść swoje umiejętności/kompetencje lub zmienić/nabyć nowe kwalifikacje, umożliwiające rozwój w kierunku umiejętności cyfrowych czy niezbędnych do podjęcia pracy, m.in. w sektorze zielonej gospodarki.
2. Działanie FESL.10.18 Redeployment - w ramach Działania realizowane będzie wsparcie ukierunkowane na utrzymanie zatrudnienia w przedsiębiorstwach, w szczególności z branży górniczej oraz z branż okołogórnictwem. Działania projektowe na zasadzie redeploymentu będą realizowane poprzez zmianę stanowisk zajmowanych przez konkretne osoby na inne stanowiska pracy w tym samym zakładzie pracy, w celu utrzymania zatrudnienia pracowników, wykorzystując ich kompetencje i aspiracje zawodowe z uwagi na zagrożenia związane z utrzymaniem stanowiska pracy na skutek trwających w firmie procesów reorganizacji. W ramach redeploymentu możliwe jest także wsparcie finansowe związane z zatrudnieniem nowych pracowników.
3. Działanie FESL.10.19 Outplacement FST - wsparcie o charakterze outplacementowym, w zakresie ścieżki reorientacji zawodowej dla osób dotkniętych procesem transformacji oraz ścieżki aktywizacji społecznej i zawodowej dla członków ich rodzin jako wsparcia uzupełniającego (fakultatywnego).
4. Działanie FESL.10.20 Wsparcie na założenie działalności gospodarczej - bezzwrotne dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej dla uczestników projektu (wsparcie po zarejestrowaniu działalności gospodarczej). Maksymalny limit wsparcia dla jednego uczestnika projektu: 100 tys. zł. Ponadto FTWŚ S.A. obecnie przygotowuje koncepcję metodyczną założeń programu wsparcia dla branży okołogórnictwem. Równolegle FTWŚ S.A. realizuje działania dot. inwestycji w projekty transformacyjne o rynkowej stopie zwrotu, które przyczyniają się do utrzymania istniejących oraz tworzenia nowych miejsca pracy.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra

Marian Zmarzły
Podsekretarz stanu
2026-05-26

Do wiadomości:

1. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
2. Ministerstwo Rozwoju i Technologii
3. Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej